

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ І ПРАВЛЕННЯ СІОУЗА СОВЕЦЬКІХ ПІСЬМЕННИКАУ БССР

№ 33 (944)

Субота, 15 жніўня 1953 года

Цана 50 кап.

Пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі і Совецкага Урада наш народ упэўнена ідзе да новых перамог комунізма.



Паседжанне Вярхоўнага Савета СССР 8 жніўня 1953 года. На здымку — за сталом Старшыні (справа налева): намеснікі Старшыні Савета Саюза А. І. Ніязу, А. Ю. Снежкус, А. І. Кірычэнка, Т. М. Зуева, Старшыня Савета Саюза М. А. Ясноў, Старшыня Савета Нацыянальнасцей Ж. Шаяхметаў, намеснікі Старшыні Савета Нацыянальнасцей М. Т. Якубаў, Т. М. Маціашвілі, М. В. Зімянін, В. Т. Ляціс. У ложах — таварышы Н. М. Швернік, М. Г. Первухін, М. З. Сабураў, Н. А. Булганін, А. І. Мікаян, В. М. Молатаў, К. Е. Варашылаў, Н. С. Хрушчоў, Л. М. Кагановіч, М. А. Суслаў, П. К. Панамарэнка, Н. М. Пегаяў, П. Н. Паспелаяў, Н. Н. Шаталін і М. Ф. Шкіратаў. На трыбуне — Старшыня Савета Міністраў Саюза ССР таварыш Г. М. Маленкоў. Фота Ф. Кіслова.

ПАСЕДЖАННЕ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Прамова Старшыні Савета Міністраў Саюза ССР таварыша Г. М. МАЛЕНКОВА

Таварышы дэпутаты! Праект Дзяржаўнага бюджэту, унесены Урадам на разгляд данай сесіі Вярхоўнага Савета СССР, поўнасьцю забяспечвае фінансаванне заданьняў па развіццю народнай гаспадаркі ў 1953 годзе — трэцім годзе пятай пяцігодкі, выкананне якой з'явіцца буйным крокам уперад па шляху будаўніцтва комуністычнага грамадства ў нашай краіне.

Дзяржаўны бюджэт адлюстроўвае палітыку Совецкага Урада і нашай партыі, накіраваную на развіццё і няўхільны ўздым сацыялістычнай народнай гаспадаркі.

З усіх даходаў бюджэту, якія складаюць 543 мільярды 357 мільянаў рублёў, пераважная частка — 86 працэнтаў — наступнае ад прамысловасці і сельскай гаспадаркі і іншых галін народнай гаспадаркі. У сваю чаргу і ў расходах бюджэту самым вялікім артыкулам з'яўляецца фінансаванне народнай гаспадаркі.

На далейшае развіццё народнай гаспадаркі па бюджэту 1953 года прадугледжваецца 192,5 мільярда рублёў, або звыш 36 працэнтаў усіх расходаў бюджэту, супраць 178,8 мільярда рублёў у мінулым годзе. Апрача бюджэтных асігнаванняў, у адпаведнасці з народнагаспадарчым планам, на гэтыя-ж мэты накіроўваецца амаль 98 мільярдаў рублёў уласных сродкаў прадпрыемстваў і сельскай гаспадаркі, утвараемых за кошт іх прыбыткаў і іншых крыніц. Такім чынам, усяго на фінансаванне народнай гаспадаркі ў гэтым годзе будзе накіравана звыш 290 мільярдаў рублёў супраць 265 мільярдаў рублёў у 1952 годзе. Пры гэтым трэба мець на ўвазе, што ў выніку праведзенага зніжэння цен пакупнага здольнасць рубля павялічылася, і, значыцца, размер фінансавання народнай гаспадаркі рэальна павялічылася яшчэ больш.

Сродкі, выдзеленыя на развіццё народнай гаспадаркі, забяспечваюць нясьманны рост грамадскай вытворчасці як асновы далейшага ўздыму народнага добрабыту і яшчэ большага ўмацавання абароназдольнасці нашай краіны.

Дзяржаўны бюджэт адлюстроўвае клопаты Совецкай дзяржавы аб няўхільным павышэнні матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыцця працоўных.

Расходы на асвету, ахову здароўя, сацыяльна-культурныя мерапрыемствы, на пенсіі, а таксама выплаты насельніцтву па пазыхах складаюць у гэтым годзе 139,5 мільярда рублёў супраць 129,6 мільярда рублёў у 1952 годзе. Апрача таго, за кошт бюджэту праведзеныя расходы на зніжэнне дзяржаўных рознічных цен, якія забяспечваюць на-

сельніцтву выгаду звыш 46 мільярдаў рублёў з разліку на год, і рад іншых мерапрыемстваў, непасрэдна накіраваных на павышэнне матэрыяльнага добрабыту народа.

У агульным выніку насельніцтва атрымае за кошт бюджэту гэтага года 192 мільярды рублёў, што складае звыш 36 працэнтаў усіх расходаў бюджэту, супраць 147 мільярдаў рублёў у мінулым годзе. У той-жа час з сваіх асабістых даходаў працоўныя ўносяць у бюджэт у выглядзе падаткаў і абораў, а таксама па падпісцы на пазыку — 65 мільярдаў рублёў, або на 21 мільярд рублёў менш, чым у мінулым годзе. Такім чынам, у гэтым годзе рабочыя, калгаснікі, служачыя атрымаюць з бюджэту на 127 мільярдаў рублёў больш, чым яны ўносяць у бюджэт з сваіх асабістых дахо-

даў; у 1952 годзе насельніцтва атрымала на 61 мільярд рублёў больш, чым унесла ў бюджэт.

У Дзяржаўным бюджэце прадугледжаны расходы на абарону ў суме 110,2 мільярда рублёў. Гэтая сума складае 20,8 працэнта ўсіх расходаў бюджэту, супраць 23,6 працэнта ў 1952 годзе.

Прапануючы да асігнавання ўказаную суму расходаў на абарону, Урад зыходзіць з таго, што мы абавязаны нястомна ўдасканальваць і ўмацоўваць савецкія Узброеныя Сілы, каб забяспечыць бяспеку нашай Радзімы і быць гатовымі даць савураўнае адпор агрэсару, які захацеў-бы парушыць мірнае жыццё народаў Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. (Бурныя, працяглыя апладысменты).

I.

Аб неадкладных задачах у галіне прамысловасці і сельскай гаспадаркі і мерах па далейшаму палепшанню матэрыяльнага добрабыту народа

Таварышы! У сувязі з абмеркаваннем бюджэту я хацеў-бы сказаць аб некаторых неадкладных задачах у галіне прамысловасці і сельскай гаспадаркі, вырашэнне якіх дасць нам магчымасць больш паспяхова ажыццявіць нашу галоўную задачу — забяспечанне далейшага палепшання матэрыяльнага добрабыту рабочых, калгаснікаў, інтэлігенцыі, усіх савецкіх людзей.

Гаспадарчыя вынікі першага паўгоддзя 1953 года гэтак-жа, як і вынікі мінулых 1951 і 1952 гадоў, паказваюць, што заданні пятага пяцігодкавага плана нашай прамысловасці паспяхова выконваюцца. Аб'ём прамысловай вытворчасці ў 1953 годзе будзе прыкладна ў два з палавінай разо больш, чым у даваенным 1940 годзе.

Рост вытворчасці прадукцыі асноўных галін цяжкай прамысловасці характарызуецца наступнымі данымі.

У 1953 годзе будзе выраблена: сталі звыш 38 мільянаў тон, або ў два з лішнім разо больш, чым у 1940 годзе; вугалю будзе здабыта звыш 320 мільянаў тон, або на 93 працэнты больш, чым у 1940 годзе; нафты будзе здабыта звыш 52 мільянаў тон, або амаль на 70 працэнтаў больш, чым у 1940 годзе; цэменту будзе выраблена звыш 16 мільянаў тон, або амаль у 3 разы больш, чым у 1940 годзе; электраэнергіі будзе выраблена 133 мільярды кілават-

гадзін, або ў 2,8 разо больш, чым у 1940 годзе. Прадукцыя хімічнай прамысловасці ў 1953 годзе ўзрасце ў параўнанні з 1940 годам у 3 разы, выпуск машыны і абсталявання — у 3,8 разо.

Што датычыць вырабу прадметаў спажывання, то мы маем наступную карціну.

У 1953 годзе будзе выраблена: баваўняныя тканіны 5 мільярдаў 300 мільянаў метраў, або на 34 працэнты больш, чым у 1940 годзе; шэрсцяныя тканіны звыш 200 мільянаў метраў, або прыкладна на 70 працэнтаў больш, чым у 1940 годзе; шаўковых тканін звыш 400 мільянаў метраў, або ў пяць з лішнім разоў больш, чым у 1940 годзе; цырку 3 мільяны 600 тысяч тон, або амаль на 70 працэнтаў больш, чым у 1940 годзе; жывёльнага масла 400 тысяч тон, што амаль на 80 працэнтаў перавысіць даваенны ўзровень прамысловага вырабу жывёльнага масла.

Гэтыя даныя наглядна сведчаць аб поспехах, дасягнутых нашай прамысловасцю.

Вядома, што партыя пачала справу індустрыялізацыі краіны з разгортвання цяжкай прамысловасці — металургіі, паліўнай і энергетычнай прамысловасці, развіцця ўласнага машынабудавання. Без гэтага не было-б чаго і гаварыць аб забяспечанні самастойнасці нашай Радзімы. Пар-

тыя пэўна і няўхільна праводзіла сваю лінію ў барацьбе супраць трацістаў і правых капітулінтаў і здраднікаў, якія выступалі супраць будаўніцтва цяжкай прамысловасці і патрабавалі перамясціць сродкі з цяжкай прамысловасці ў лёгкую. Прыняцце гэтых прапановаў азначала-б гібель нашай рэвалюцыі, гібель нашай краіны, бо мы аказаліся-б бізбройнымі перад наўняснаю капіталістычнаю акружэння.

Успомніце, таварышы, што з сёбе прадстаўляла наша прамысловасць, калі партыя ўзяла курс на індустрыялізацыю краіны.

Найперадні XIV з'езда партыі — у 1924/25 гаспадарчым годзе — у Савецкім Саюзе выплывалася толькі 1 мільён 868 тысяч тон сталі, здабывалася ўсяго 16 мільянаў 520 тысяч тон вугалю, электрастанцыі выраблялі менш 3 мільярдаў кілават-гадзін электраэнергіі. Па вытворчасці чорных і каларовых металаў, здабывчы вугалю, нафты і вырабодцы электраэнергіі мы стаялі на апошнім месцы ў параўнанні з буйнымі капіталістычнымі дзяржавамі. У нас не было трактарнай, аўтамабільнай, авіяцыйнай і станкабудавальнай прамысловасці, не было колькі-небудзь сур'ёзнай хімічнай прамысловасці і вытворчасці сельскагаспадарчых машынаў.

Цяпер наша краіна мае магутную, тэхнічна дасканалую цяжкую індустрыю.

За дваццаць восем год, прайшоўшых пасля XIV з'езда партыі, выпуск прамысловай прадукцыі ўзрос у 29 разоў. Цяпер вырабляецца больш, чым у 1924/25 годзе: сталі — у 21 раз, вугалю — у 19 разоў, электраэнергіі — у 45 разоў. Ішчэ больш высокімі тэмпамі раслі хімічная прамысловасць і машынабудаванне, большасць галін якіх створана занова.

За гэты час створаны новыя індустрыяльныя цэнтры ў Паваложжы, на Урале, у Сібіры, на Далёкім Усходзе, у раёнах еўрапейскай Поўначы, у Казахстане, у рэспубліках Сярэдняй Азіі і Закаўказзя. Мы маем развітую цяжкую прамысловасць ва ўсіх эканамічных раёнах нашай краіны.

Вырашэнне задачы першачарговага развіцця цяжкай індустрыі карэнным чынам змяніла ступіцы паміж цяжкай і лёгкай прамысловасцю ў агульным аб'ёме прамысловай вытворчасці.

У цяжкай прамысловасці ў сучасны момант занята каля 70 працэнтаў усіх прамысловых рабочых. Калі ў 1924/25 годзе доля сродкаў вытворчасці ў прадукцыі ўсёй прамы-

(Працяг на 2-й стар.)

ПАСЕДЖАННЕ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Прамова Старшыні Совета Міністраў Саюза ССР таварыша Г. М. МАЛЕНКОВА

(Працяг)

ловасці СССР складала 34 праценты, то к канцу другой півгодкі — у 1937 годзе яна ўжо складала 58 працэнтаў, а ў 1953 годзе — прыкладна 70 працэнтаў.

Такім чынам, удельная вага цяжкай прамысловасці, якая складала ў 1924/25 годзе гэтак жа, як і ў дарэволюцыйнай Расіі, усяго толькі адну трэць, цяпер складае больш двух трэцей і агульным аб'ёме прамысловай вытворчасці.

Побач з развіццём цяжкай індустрыі рос і развіваўся ў нашай краіне чыгуначны і водны транспарт; створан аўтамабільны і паветраны транспарт. За перыяд з 1925 года па 1953 год грузаабарот усіх відаў транспарту вырас у 13 з паловай разоў, пры гэтым грузаабарот чыгуначнага транспарту павялічыўся больш чым у 15 разоў.

Мы і далей будзем усмерна развіваць цяжкую прамысловасць — металаургію, наліўную, энергетычную, хімічную, лясную прамысловасць, машынабудаванне, будаўнічую індустрыю, развіваць і ўдасканальваць наш транспарт. Мы абавязаны заўсёды памятаць, што цяжкая індустрыя з'яўляецца асновай асноў нашай сацыялістычнай эканомікі, бо без яе развіцця нельга забяспечыць далейшы рост лёгкай прамысловасці, рост прадукцыйнасці сіл сельскай гаспадаркі і ўмацаваць абароназдольнасць нашай краіны.

Цяпер на базе дасягнутых поспехаў у развіцці цяжкай прамысловасці ў нас ёсць усе ўмовы для таго, каб арганізаваць круты ўздым вытворчасці прадметаў народнага спажывання.

Мы маем поўную магчымасць і павінны гэта зрабіць. За апошнія 28 год вытворчасць сродкаў вытворчасці ў цэлым вырасла ў нашай краіне прыкладна ў 55 разоў, вытворчасць-жа прадметаў народнага спажывання за гэты перыяд павялічылася толькі прыкладна ў 12 разоў. Параўнанне ўзроўню вытворчасці 1953 года з узроўнем даваеннага 1940 года паказвае, што і за гэты перыяд вытворчасць сродкаў вытворчасці павялічылася ў 3 з лішнім разам, а вытворчасць прадметаў спажывання — на 72 праценты.

Дасягнуты аб'ём вытворчасці прадметаў спажывання нас не можа задаволяць.

Да гэтага часу ў нас не было магчымасцей развіваць лёгкаю і харчоваю прамысловасць такімі-ж тэмпамі, як цяжкую прамысловасць. У сучасны момант мы можам і значна абавязаны ў ітэрасах забяспечвання больш хутка павышэння матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыцця народа ўсямерна фарсіраваць развіццё лёгкай прамысловасці.

На працягу доўгага часу мы накіроўвалі капітальныя ўкладанні галоўным чынам на развіццё цяжкай індустрыі і транспарту. За гэты перыяд, гэта значыць з 1929 года па 1952 год, на капітальнае будаўніцтва і набыццё абсталявання ўкладзена дзяржаўных сродкаў у пераліку на сучасныя цэны: у цяжкую прамысловасць — 638 мільярдаў рублёў, у транспарт — 193 мільярды рублёў, у лёгкаю прамысловасць — 72 мільярды рублёў і ў сельскую гаспадарку 94 мільярды рублёў.

Урад і Цэнтральны Камітэт партыі лічаць неабходным значна павялічыць укладанні сродкаў на развіццё лёгкай, харчовай і ў прыватнасці рыбнай прамысловасці, на развіццё сельскай гаспадаркі і напярэць у бок значнага павелічэння выдаткаў на вытворчасці прадметаў народнага спажывання; шыроў працягнуць да вытворчасці прадметаў спажывання машынабудаванні і іншыя прадпрыемствы цяжкай прамысловасці.

Неадкладная задача заключаецца ў тым, каб на працягу двух-трох год рэзка павялічыць забяспечанасць насельніцтва харчовымі і прамысловымі таварамі — мясам і мяснымі прадуктамі, рыбай і рыбнымі прадуктамі, маслам, цукрам, кандытарскімі вырабамі, тканінамі, адзеннем, абуткам, пасудам, мэбляй і іншымі прадуктамі культуры-бытавога і хатняга ўжытку, значна ўзніць забяспечанасць насельніцтва ўсім таварам народнага спажывання. (Бурныя апладысмэнты).

Як вядома, пятым пяцігодным планам прадугледжана павялічыць у 1955 годзе вытворчасць прадметаў спажывання прыкладна на 65 працэнтаў у параўнанні з 1950 годам. У нас ёсць магчымасць разгарнуць вытворчасць прадметаў народнага спажывання ў такіх маштабах, каб значна раней выканаць гэтае заданне пяцігоднага плана.

Нельга, аднак, задаволяцца адным колькасным ростам вытворчасці прадметаў спажывання. Не менш важнае значэнне мае пытанне аб якасці ўсіх прамысловых тавараў народнага спажывання.

Трэба прызнаць, што мы адсталі з якасцю тавараў шырокага ўжытку і павінны сур'ёзна выправіць гэтую справу. Многія прадпрыемствы ўсё яшчэ выпускаюць прадукцыю неадвальнага якасці, якая не адпавядае патрабаванням і густам савецкага спажывальца.

Тавары масавага ўжытку, выпускаемыя нашай прамысловасцю, хоць і вызначаюцца, як правіла, трываласцю, але на сваёй аддзельці і знешняму выглядзе пакідаюць жадаць многа жаштага. На сорах работнікаў прамысловасці пакупнікі народа лічыць за лепшае набыць тавары замежнай вытворчасці толькі таму, што яны больш прыгожа аддзелены. Між тым, у нас ёсць поўная магчымасць вырабляць дабротныя і прыгожыя тканіны, дабротнае і прыгожае адзенне, трывалы і прыгожы абутак; у нас ёсць поўная магчымасць добра аддзяляць усе тавары, якія ідуць на задавальненне патрабаванняў народа.

Савецкі народ мае права патрабаваць ад нас і, у першую чаргу, ад работнікаў прамысловасці, якія вырабляюць прадметы масавага ўжытку, дабротныя, добра аддзеленыя, высокакачэсныя тавары. Мы абавязаны адказаць на гэтае патрабаванне справой. Абавязак кожнага прадпрыемства выпускаць прадукцыю высокай якасці, пастаянна клопацца аб дабротнасці і добрай знешняй аддзельцы выпускаемых вырабаў.

Задача заключаецца ў тым, каб крута павярнуць справу з вытворчасці прадметаў народнага спажывання, забяспечыць больш хутка развіццё лёгкай і харчовай прамысловасці.

Але для таго, каб забяспечыць круты ўздым вытворчасці прадметаў народнага спажывання, мы перш за ўсё, павінны паклапаціцца аб далейшым развіцці і ўдзеле сельскай гаспадаркі, якая забяспечвае насельніцтва харчаваннем, а лёгкаю прамысловасць — сыравінай.

Наша сацыялістычная сельская гаспадарка дабілася буйных поспехаў у сваім развіцці. З года ў год расце і ўмацоўваецца грамадская гаспадарка калгасаў, павялічваецца вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі.

Наша краіна забяспечана хлебам. Значна павялічылася ў параўнанні з даваенным часам дзяржаўная нарыхтоўкі бавоўны, цукровых буркоў і прадуктаў жывёлагадоўлі. У 1952 годзе было нарыхтавана бавоўны-сырцу 3 мільяны 770 тысяч тон, або ў 1,7 раз больш, чым у 1940 годзе; цукровых буркоў 22 мільёны тон, або амаль на 30 працэнтаў больш, чым у 1940 годзе. Дзяржаўныя нарых-

тоўкі мяса ў мінулым годзе склалі 3 мільёны тон, што ў паўтара раза перавышае нарыхтоўкі 1940 года, нарыхтоўкі малака — 10 мільёнаў тон, або амаль у 1,6 раз больш, чым у 1940 годзе. Апрача дзяржаўных нарыхтовак, наша сельская гаспадарка рэалізуе вялікую колькасць мяса, малака і іншых прадуктаў харчавання праз кааператывы і калгасны гандаль.

Арганізацыя і паспяховы праходзяць нарыхтоўкі збожжа і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў у гэтым годзе.

Вялікі поспехі дасягнуты ў аснашчэнні сельскай гаспадаркі новай сучаснай тэхнікай, што дазваляе поўнаасцю механізаваць многія віды работ, аблегчыць працу калгасніка-сялянства і зрабіць яе больш прадукцыйнай.

Поспехі сельскай гаспадаркі значныя, яны з'яўляюцца бесспрэчным заваяваннем нашых калгасаў, машына-трактарных станцыяў, саўгасаў, нашага сацыялістычнага ладу.

Аднак было-б сур'ёзна памылка не бачыць адставання рады вельмі галі сельскай гаспадаркі, не заўважаць таго, што цяперашні ўзровень вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі не адпавядае ўзроўню тэхнічнай аснашчэннасці сельскай гаспадаркі і магчымасцям, закладзеным у калгасным ладу.

У нас ёсць яшчэ нямаля калгасаў і нават цэлых раёнаў, дзе сельская гаспадарка знаходзіцца ў запущаным стане; у многіх раёнах краіны калгасы і саўгасы збіраюць нізкі ўраджай збожжа і іншых сельскагаспадарчых культур і дапускаюць вялікія страты пры ўборцы; з прычыны слабаста развіцця грамадскай гаспадаркі, частка калгасаў мае яшчэ недастатковыя натуральныя і грамавыя даходы і мала выдае калгаснікам на працягні грошай, збожжа і іншых прадуктаў.

Трэба прызнаць, што з развіццём жывёлагадоўлі справа абстаці неадвальна і ў сувязі з гэтым мы яшчэ даўжымся недастаткова задавальненню растуць патрабнасці насельніцтва ў мясе, малаце, яйках і іншых прадуктах жывёлагадоўлі. Вядома, што жывёлагадоўля і ў перадавыя гады была развіта недастаткова. Пасля вайны, хоць і праведзена значная работа па аднаўленню і далейшаму павелічэнню патагоў жывёлы, аднак адставанне ў справе развіцця жывёлагадоўлі да гэтага часу не перададзена. Таму росту патагоў недастаткова, а прадукцыйнасць жывёлы жывёлагадоўлі пакаль і абстаці неадвальна. Пасля вайны, хоць і праведзена значная работа па аднаўленню і далейшаму павелічэнню патагоў жывёлы, аднак адставанне ў справе развіцця жывёлагадоўлі да гэтага часу не перададзена. Таму росту патагоў недастаткова, а прадукцыйнасць жывёлы жывёлагадоўлі пакаль і абстаці неадвальна.

У сувязі з гэтым мы яшчэ даўжымся недастаткова задавальненню растуць патрабнасці насельніцтва ў мясе, малаце, яйках і іншых прадуктах жывёлагадоўлі. Вядома, што жывёлагадоўля і ў перадавыя гады была развіта недастаткова. Пасля вайны, хоць і праведзена значная работа па аднаўленню і далейшаму павелічэнню патагоў жывёлы, аднак адставанне ў справе развіцця жывёлагадоўлі да гэтага часу не перададзена. Таму росту патагоў недастаткова, а прадукцыйнасць жывёлы жывёлагадоўлі пакаль і абстаці неадвальна.

Нам важнейшы абавязак заключаецца ў тым, каб у найкарцейшы тэрмін пакончыць з запущанасцю сельскай гаспадаркі ў адстаючых раёнах і калгасах, забяспечыць хутка развіццё і ўмацаванне грамадскай гаспадаркі калгасаў і на гэтай аснове значна павялічыць выдучу на працягні калгаснікаў грошай, збожжа і іншых прадуктаў.

Мы павінны ліквідаваць неспрыянае адставанне ў развіцці жывёлагадоўлі, стварыць трывалую кармавую базу, забяспечыць патагоў жывёлы і ітунікі пампашнікамі, дабіцца рэзкага павышэння прадукцыйнасці жывёлагадоўлі і больш высокіх тэмпаў росту патагоў жывёлы, асабліва кароў.

Нам трэба перададзена адставанне ў вытворчасці бульбы і гародніны з тым, каб сур'ёзна палепшыць забяспечанне гэтымі прадуктамі насельніцтва гарадоў і прамысловых цэнтраў, не кажучы ўжо аб тым, што недахват бульбы стрымляе развіццё жывёлагадоўлі.

Нам важнейшы абавязак заключаецца ў тым, каб у найкарцейшы тэрмін пакончыць з запущанасцю сельскай гаспадаркі ў адстаючых раёнах і калгасах, забяспечыць хутка развіццё і ўмацаванне грамадскай гаспадаркі калгасаў і на гэтай аснове значна павялічыць выдучу на працягні калгаснікаў грошай, збожжа і іншых прадуктаў.

Мы павінны ліквідаваць неспрыянае адставанне ў развіцці жывёлагадоўлі, стварыць трывалую кармавую базу, забяспечыць патагоў жывёлы і ітунікі пампашнікамі, дабіцца рэзкага павышэння прадукцыйнасці жывёлагадоўлі і больш высокіх тэмпаў росту патагоў жывёлы, асабліва кароў.

Нам трэба перададзена адставанне ў вытворчасці бульбы і гародніны з тым, каб сур'ёзна палепшыць забяспечанне гэтымі прадуктамі насельніцтва гарадоў і прамысловых цэнтраў, не кажучы ўжо аб тым, што недахват бульбы стрымляе развіццё жывёлагадоўлі.

Нам важнейшы абавязак заключаецца ў тым, каб у найкарцейшы тэрмін пакончыць з запущанасцю сельскай гаспадаркі ў адстаючых раёнах і калгасах, забяспечыць хутка развіццё і ўмацаванне грамадскай гаспадаркі калгасаў і на гэтай аснове значна павялічыць выдучу на працягні калгаснікаў грошай, збожжа і іншых прадуктаў.

Мы павінны ліквідаваць неспрыянае адставанне ў развіцці жывёлагадоўлі, стварыць трывалую кармавую базу, забяспечыць патагоў жывёлы і ітунікі пампашнікамі, дабіцца рэзкага павышэння прадукцыйнасці жывёлагадоўлі і больш высокіх тэмпаў росту патагоў жывёлы, асабліва кароў.

Нам трэба перададзена адставанне ў вытворчасці бульбы і гародніны з тым, каб сур'ёзна палепшыць забяспечанне гэтымі прадуктамі насельніцтва гарадоў і прамысловых цэнтраў, не кажучы ўжо аб тым, што недахват бульбы стрымляе развіццё жывёлагадоўлі.

Нам важнейшы абавязак заключаецца ў тым, каб у найкарцейшы тэрмін пакончыць з запущанасцю сельскай гаспадаркі ў адстаючых раёнах і калгасах, забяспечыць хутка развіццё і ўмацаванне грамадскай гаспадаркі калгасаў і на гэтай аснове значна павялічыць выдучу на працягні калгаснікаў грошай, збожжа і іншых прадуктаў.

Мы павінны ліквідаваць неспрыянае адставанне ў развіцці жывёлагадоўлі, стварыць трывалую кармавую базу, забяспечыць патагоў жывёлы і ітунікі пампашнікамі, дабіцца рэзкага павышэння прадукцыйнасці жывёлагадоўлі і больш высокіх тэмпаў росту патагоў жывёлы, асабліва кароў.

Нам трэба перададзена адставанне ў вытворчасці бульбы і гародніны з тым, каб сур'ёзна палепшыць забяспечанне гэтымі прадуктамі насельніцтва гарадоў і прамысловых цэнтраў, не кажучы ўжо аб тым, што недахват бульбы стрымляе развіццё жывёлагадоўлі.

Нам важнейшы абавязак заключаецца ў тым, каб у найкарцейшы тэрмін пакончыць з запущанасцю сельскай гаспадаркі ў адстаючых раёнах і калгасах, забяспечыць хутка развіццё і ўмацаванне грамадскай гаспадаркі калгасаў і на гэтай аснове значна павялічыць выдучу на працягні калгаснікаў грошай, збожжа і іншых прадуктаў.

таў сельскай гаспадаркі па павышаных цэнах у калгасаў і калгаснікаў, якія выканалі абавязковыя пастаўкі; шырока разгарнуць калгасны гандаль, аказаць дапамогу калгасам у арганізацыі збыту лішкаў сельскагаспадарчых прадуктаў на калгасных рынках і праз спажывецкую кааперацыю.

Адначасова з павышэннем матэрыяльнай зацікаўленасці калгаснікаў у развіцці грамадскай гаспадаркі калгасаў Урад і Цэнтральны Камітэт партыі рашылі таксама сур'ёзна напярэць і змяніць няправільныя адносіны, якія склаліся ў нас да асабістай падобнай гаспадаркі калгасніка.

Вядома, што побач з грамадскай гаспадарчай, якая з'яўляецца галоўнай сілай калгаса, кожны калгаснік у адпаведнасці са Статутам сельскагаспадарчай арцыі мае падсобную гаспадарку для задавальнення некаторых асабістых патраб калгаснай сям'і, наколькі гэтыя патрэбы яшчэ не ў поўнай меры могуць быць задаволены за кошт арцыянай гаспадаркі.

З прычыны недахопаў, якія ёсць у нас у падатковай палітыцы ў адносінах да асабістай падобнай гаспадаркі калгаснікаў, за апошнія гады мае месца зніжэнне даходаў калгаснікаў ад асабістай падобнай гаспадаркі, дагнутыя сфармаваны патагоў жывёлы і асабліва кароў у асабістай уласнасці калгаснага двара, што супярэчыць палітыцы нашай партыі ў галіне калгаснага будаўніцтва.

У гэтай сувязі Урад і Цэнтральны Камітэт партыі палічылі неабходным пайсці на значнае зніжэнне норм абавязковых паставак з асабістай падобнай гаспадаркі калгаснікаў, рашылі, як аб гэтым ужо даўжымся Міністр фінансаў С. Зверэў, змяніць сістэму абкладання калгаснікаў сельскагаспадарчымі патакамі, знізіць грамавыя патакаў у сярэднім прыкладна ў два разы з кожнага калгаснага двара і зніць поўнаасцю надойму, якая застаецца па сельскагаспадарчым патаку мінулых год. (Апладысмэнты).

У дзяржаўным бюджэце прадугледжаны асіпванні на павышэнне нарыхтовак цры на прадукты жывёлагадоўлі, бульбы і гародніну, улічаны змяненні ў даходах у сувязі са змяненнем памеру сельскагаспадарчага патаку і абавязковых паставак прадуктаў жывёлагадоўлі калгаснікамі. Ад ажыццяўлення мер па эканамічнаму захаванню калгасаў і калгаснікаў, а таксама мер у галіне падатковай палітыкі, даходы калгасаў і калгаснікаў павялічацца ўжо ў 1953 годзе больш чым на 13 мільярдаў рублёў, а ў разліку на поўны год — больш чым на 20 мільярдаў рублёў.

У дзяржаўным бюджэце прадугледжаны таксама асіпванні для ажыццяўлення новых дадатковых мер па значнаму палепшэнню справы механізацыі і электрыфікацыі сельскай гаспадаркі, па павелічэнню вытворчасці мінеральных угнаенняў і па ўмацаванні аграмічнай і аэратэхнічнай дапамогі калгасам.

Да гэтых мер перш за ўсё адносяцца:

— стварэнне ў МТС пастаянных кадраў трактарыстаў, машыністаў і рабочых іншых спецыяльнасцей, таму што адсутнасць такіх пастаянных кадраў механізатараў з'яўляецца адной з асноўных прычын недавальнага выкарыстання тэхнікі ў сельскай гаспадарцы;

— ўмацаванне аснашчэння сельскай гаспадаркі машынамі і трактарамі, асабліва прапанымі і ўмацаванне раённай базы МТС;

— расшырэнне работ па электрыфікацыі сельскай гаспадаркі як за кошт будаўніцтва новых сельскіх электрастанцыяў, так і шляхам далучэння МТС, калгасаў і саўгасаў да дзяржаўных энергасістэм;

— значнае павелічэнне паставак калгасам і саўгасам мінеральных угнаенняў;

— замацаванне за кожным калгасам для пастаяннай работы аднаго-двух спецыялістаў сельскай гаспадаркі з утрыманнем іх у штатах машына-трактарных станцыяў.

Усе гэтыя меры ў вялікай ступені будуць садзейнічаць паспяховаму вырашэнню галоўнай задачы, якая стаіць перад калгасамі, МТС і саўгасамі — задачы ўсямернага павышэння ўраджайнасці ўсіх сельскагаспадарчых культур, росту патагоў жывёлы пры адначасовым павышэнні яе прадукцыйнасці, павелічэння валавой і таварнай прадукцыі земляробства і жывёлагадоўлі.

У гэтым годзе на развіццё сельскай гаспадаркі дзяржаўны прадугледжаны расходы як па дзяржаўнаму бюджэту, так і за кошт іншых дзяржаўных сродкаў у суме каля 52 мільярдаў рублёў. Трэба мець таксама на ўвазе, што ў гэтым годзе калгасы атрымаюць ад дзяржавы 3,5 мільярдаў рублёў даўгатэрміновых крэдытаў на развіццё грамадскай гаспадаркі. Самі калгасы за кошт уласных сродкаў у 1953 годзе зробіць капітальныя ўкладанні ў размеры не менш 17 мільярдаў рублёў.

Таварыні! Перад намі стаць вялікія задачы на развіццё сельскай гаспадаркі. Няма сумнення ў тым, што калі ўсе нашы калгаснікі і работнікі сельскай гаспадаркі, усе нашы рабочыя, інжынеры і тэхнікі прамысловасці, якая вырабляе сельскагаспадарчыя машыны і ўгнаенні, калі ўсе мы з вамі рашуча і настойліва возьмемся за нашу агульную справу далейшага ўдзелу сельскай гаспадаркі і не пашкадуем для гэтага сіл і сродкаў, то задача стварэння на працягу бліжэйшых 2 — 3 год багатага харчавання для насельніцтва і сыравіны для лёгкай прамысловасці будзе паспяхова вырашана. (Бурныя, працяглыя апладысмэнты).

У сувязі з далейшым развіццём прамысловасці, якая вырабляе прадметы спажывання, і ўдзімам сельскай гаспадаркі яшчэ больш важнай становіцца задача ўсямернага разгортвання тавараабароту, задача палепшэння арганізацыі дзяржаўнага, кааператыва і калгаснага гандлю.

Наш савецкі гандаль служыць ітэрасам і патрабам нашаму народу. Ён заклікан абслугоўваць сацыялістычнае грамадства, садзейнічаць развіццю і ўмацаванню сацыялістычнай вытворчасці і з'яўляецца яе народным спажываннем. Праз абшырную сетку дзяржаўных і кааператываўных магазінаў і крам, гандлёвых складаў і баз, калгасных рынкаў даводзіцца да народа разнастайная маса прадметаў спажывання, якія выпускаюцца нашай прамысловасцю і сельскай гаспадарчай. Савецкі гандаль з'яўляецца таксама жыццёва важным зыяном у агульным сістэме вытворча-эканамічных сувязей паміж дзяржаўнай прамысловасцю і калгаснай сельскай гаспадарчай.

Гандаль пры сацыялізме ёсць і падоўга застаецца асноўнай формай размеркавання прадметаў спажывання паміж членамі сацыялістычнага грамадства; асноўнай формай, пры дапамозе якой будуць задавальняцца растуць асабістыя патрабнасці працоўных.

Для таго, каб савецкі гандаль мог паспяхова выконваць жыццёва неабходную для сацыялістычнага грамадства функцыю, мы абавязаны працягваць пастаянна клопат аб усебаковым яго развіццю. Урад штогодзіна займаецца пытаннем разгортвання савецкага гандлю. Гэта знаходзіць сваё выражэнне ў няспынным росце колькасці тавараў, накіроўваемых у гандлёвую сетку, у сістэматычным зніжэнні цры на харчовыя і прамысловыя тавары, разгортванні сеткі

гандлёвых прадпрыемстваў, усмернай дапамозе калгасам у продажы імі лішкаў сельскагаспадарчай прадукцыі.

Для задавальнення растуць пакупной здольнасці насельніцтва Урадам былі прыняты за апошнія месяцы дадатковыя меры па разгортванню тавараабароту шляхам павелічэння вытворчасці тавараў масавага ўжытку і паставы тавараў для рынку за кошт іншых крыніц; да вытворчасці прадметаў шырокага ўжытку прыцягнута вялікая колькасць машынабудавальных заводаў. У выніку гэтых мер у гэтым годзе ў гандаль паступіць дадаткова тавараў на 32 мільярды рублёў звыш 312 мільярдаў рублёў, перапаначаткова выдзеленыя для продажу насельніцтву на красавіка — снежань 1953 года. (Апладысмэнты). Пры гэтым павялічаны рэсурсы тавараў, якія карыстаюцца вялікім попытам насельніцтва, у прыватнасці, бавоўняных, шарпаных і шаўковых тканін, швейных вырабаў, мэбля, пасуды, масла жывёльнага і расліннага, цукру, рыбы, мяса, кансерваў. Расшыран продаж пшанічнай мукі выпэйных гатунаў. Павялічана продаж насельніцтву лясных і будаўнічых матэрыялаў і такіх прамысловых тавараў, як аўтамабілі, матцыкля, веласіпеды, хатнія халадзільнікі, гадзінічкі, тэлевізары, радыёпрыёмнікі і г. д.

Праводзімыя меры прыносяць даваць свае вынікі. Як вядома, аб'ём рознічнага гандлю ў 1952 годзе ўзрос у параўнанні з пярэднямі годам на 10 працэнтаў. У першым квартале гэтага года ён павялічыўся на 7 працэнтаў, а ў другім квартале ўжо на 23 праценты ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года.

Але гэтага недастаткова. Нас не можа задаволяць цяперашні аб'ём тавараабароту. Да таго-ж ёсць сур'ёзна адстава ў самой арганізацыі гандлю; у раздэ раёнаў да гэтага часу яшчэ не наладжан гандаль усімі таварамі, неабходнымі для насельніцтва. Пярэдняй выпадкі, калі для таго, каб купіць той ці іншы тавар, пакупнік вымушан ехаць за ім у іншы горад або іншы раён.

Гандлёвыя і палануючы арганізацыі павінны стварыць вылучаць попыт насельніцтва на тавары. З самой сутнасці савецкага гандлю вынікае неабходнасць усебаковага ўважлівага попыту насельніцтва і ўсіх яго разнастайных патрабаванняў. Толькі на гэтай аснове можна арганізаваць больш правільнае размеркаванне таварных рэсурсаў па раёнах краіны.

Задача заключаецца ў тым, каб у бліжэйшыя два-тры гады мець у краіне дастатковую колькасць харчовых і прамысловых тавараў, каб у кожным горадзе, у кожным сельскім раёне можна было купіць усе неабходныя тавары.

Пяцігодным планам прадугледжана павялічыць у 1955 годзе рознічны тавараабарот у дзяржаўным і кааператывным гандлі прыкладна на 70 працэнтаў у параўнанні з 1950 годам. У нас ёсць усе магчымасці выканаць гэтае заданне ўжо ў 1954 годзе. (Апладысмэнты).

Гандлёвыя арганізацыі яшчэ вялікую адказнасць і за якасць тавараў шырокага ўжытку. Гандаль павінен шырока выкарыстаць наўняны ў яго эканамічныя рышчы для актывага ўдзельня на вытворчасці і ітэрасах павелічэння выпуску тавараў, якія карыстаюцца попытам насельніцтва, і змяніння вырабаў такіх тавараў, якія не карыстаюцца попытам насельніцтва.

Таварыні! У справе павышэння дабрабыту народа важнае значэнне мае далейшае палепшэнне жыллёвых умоў, медыцынскага абслугоўвання, расшырэнне сеткі школ і дзіцячых устаноў.

Наглядзецца на тое, што да вайны і асабліва ў пасляваенныя гады ў нас праведзена вялікае жыллёвае будаўні

ПАСЕДЖАННЕ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Прамова Старшыні Совета Міністраў Саюза ССР таварыша Г. М. МАЛЕНКОВА

(Працяг)

Савецкія органы яшчэ недавальнічова выконваюць дзяржаўныя з'яўдзі і не прымаюць належных мер да палепшання работы на кіравніцтве прадпрыемствамі. Задача заключаецца ў тым, каб больш энергічна ліквідаваць наяўныя недахопы.

Прыкладам недавальнічовага кіравання прадпрыемствамі можа служыць няўвага нашых гаспадарчых, фінансавых і планавых органаў да пытанняў зніжэння сабекошту прадукцыі.

Вядома, што сабекошт з'яўляецца асноўным паказчыкам, які характарызуе якасць усяй работы прадпрыемства. Між тым многія гаспадарчыя кіравнікі забываюць аб гэтым, мала цікавяцца пытаннямі рэнтабельнасці прадпрыемстваў. Заданні дзяржаўнага плана на зніжэнне сабекошту прамысловай прадукцыі і росту прадукцыйнасці працы ў першым паўгоддзі гэтага года ў раздзе галіў прамысловасці не былі выкананы. У прамысловасці ёсць яшчэ многа прыносных страт прадпрыемстваў, у якіх сабекошт прадукцыі вышэй устаноўленых цён на гэтую прадукцыю; страткі такіх прадпрыемстваў пакрываюцца за кошт рэнтабельных, добра працуючых прадпрыемстваў. Наяўнасць прыносных страт фабрык, заводаў, шахт, якія жывуць за кошт перадавых прадпрыемстваў, падрывае асновы гаспадарчага разліку ў нашай прамысловасці, не стварае неабходных стымулаў для далейшага павелічэння накіслення і адоўжанага абстаўкі на расце даходаў Дзяржаўнага бюджэту.

Дзельныя многа прыносных страт прадпрыемстваў і вялікі сумы страт у вугальнай і лясной прамысловасці. Многія прадпрыемствы гэтых галіў на працягу раду год не выконваюць планаў па зніжэнню сабекошту і планаў павышэння прадукцыйнасці працы. У выніку гэтага сабекошт прадукцыі вугальнай і лясной прамысловасці ўсё яшчэ высокі, а высокі сабекошт вугалю і лясных матэрыялаў стрымлівае зніжэнне цён не толькі на гэтую прадукцыю, але і на многія іншыя віды прамысловых вырабаў.

Страты нерэнтабельных прамысловых прадпрыемстваў у 1952 годзе склалі 16 мільярд рублёў. Значныя страты дапусцілі нерэнтабельныя прадпрыемствы і ў першым паўгоддзі 1953 года.

Недавальнічова становіцца з выкананнем планавых заданняў па зніжэнню сабекошту мае месца не толькі ў прамысловасці. Усё яшчэ высокі кошт будаўніцтва і вялікія страты ў большасці будаўнічых арганізацый; не выконваюць планавыя заданні па сабекошту работ многія машына-трактарныя станцыі, недавальнічова абстаць справа са зніжэннем сабекошту рачных перавазак, не выконваюць заданні па зніжэнню выдаткаў абарачэння ў гандлі.

Рашаючай умовай зніжэння сабекошту прадукцыі з'яўляецца рост прадукцыйнасці працы на ўсіх прадпрыемствах. Мы маем усё магчымае для больш паспяховага вырашэння гэтай задачы. Перадавая тэхніка нашых прадпрыемстваў пры правільным яе выкарыстанні дае магчымасць усё больш і больш абцяжачаць працу рабочых і забяспечваць няшпны рост прадукцыйнасці працы. Велізарнае значэнне для росту прадукцыйнасці грамадскай працы і зніжэння сабекошту прадукцыі мае правільная, рэцэпная арганізацыя вытворчасці, павышэнне ўдзельнай вагі работнікаў, непасрэдна занятых на асноўных вытворчых працах, за кошт падобнага, асабліва важнага і дапаможнага персаналу.

Зніжэнне сабекошту і рост прадукцыйнасці працы ва ўсіх галівах вытворчасці маюць рашаючае значэнне для палепшання матэрыяльнага добрабыту савецкага народа. Чым вышэй прадукцыйнасць працы на нашых прадпрыемствах, чым ніжэй сабекошт, тым ніжэй цэны на ўсе прадукты і тавары, тым вышэй жыццёвы ўзровень народа.

Задача заключаецца ў тым, каб скончыць з пагардлівымі адносінамі да пытанняў сабекошту прадукцыі, забяспечыць сістэматычнае зніжэнне сабекошту і дабіцца рэнтабельнасці кожнага прадпрыемства.

Каб паспяхова вырашыць гэтую задачу, што стаяць перад намі, патрабуецца грунтоўна павысіць адказнасць і культаўру ў рабоце ўсіх звяньняў дзяржаўнага і гаспадарчага кіравання.

За апошнія месяцы было праведзена ўзбуйненне міністэрстваў і значна расшыраны правы міністраў. Гэтыя меры прыносяць сваё станоўчае вынікі ў кіравніцтве гаспадарчай і дзяржаўнай ў гэтым годзе эканоміка амаль 6 з паловай мільярд рублёў. Але трэба прызнаць, што ўтрыманне апарата кіравання абшчэацкі ўсё яшчэ дорага. Урад будзе і надалей паліпшаць работу дзяржаўнага апарата і больш рэчуча скарочаць расходы на яго ўтрыманне. Разам з тым трэба сказаць, што нам прыдзецца пабегі на некаторыя напраўкі да правядзення рэарганізацый міністэрстваў у сувязі з новымі задачамі на далейшым развіцці асобных галіў народнай гаспадаркі.

Наша народная гаспадарка ўзбуйнена ідзе на шляху далейшага ўздыму. Крыніцай нашых сіл з'яўляецца матульная актыўнасць і ініцыятыва рабочых, калгаснікаў, інтэлігенцыі. Мы маем велізарныя магчымасці для ажыццяўлення нашай галоўнай задачы — максімальнага задавальнення няшпнына растуць матэрыяльных і культурных патрэбнасцей народа. Мы цвёрда ўпэўнены ў тым, што ў кароткія тэрміны даб'ёмся вялікіх поспехаў у ажыццяўленні гэтай задачы. (Бурныя, працяглыя апладысменты).

II.

Міжнародная абстаноўка і знешняя палітыка Савецкага Саюза

Таварышы дэпутаты! Пры разглядае нашых унутраных пытанняў мы, натуральна, не можам не прымаць пад увагу міжнародную абстаноўку.

У сучасны момант міжнародная абстаноўка характарызуецца перш за ўсё сур'ёзнымі поспехамі, дасягнутымі Савецкім Саюзам, Кітайскай Народнай Рэспублікай, усім лагерам міру і дэмакратыі ў справе барацьбы за аслабленне міжнароднай напружанасці, за мір, за прадукцыйнасць новай сусветнай вайны.

На Усходзе спынена кровапраліцце, якое ўносіла велізарную колькасць чалавечых жыццяў і таіла ў сабе пагрозу самым сур'ёзным міжнародным ускладненням.

Народы ўсёго свету з найвышэйшай радасцю сустраклі падпісанне перамір'я ў Карэі. Яны законана расцвяжаюць гэты факт як перамогу міралюбівых сіл. (Бурныя апладысменты). Тры з лішніх гады лагер міру і дэмакратыі дабываюць сваё смяленне вайны ў Карэі. Падпісанне перамір'я ўвядзе гэтую барацьбу. Воля мільянаў людзей да міру стала такой матульнай і дзейнай сілай, што агрэсары вымушаны з ёю лічыцца.

Разважліваючы вайну ў Карэі, агрэсіўныя кругі спадзяваліся, што ім удасца паставіць на калені карэйскі народ. Аднак інтэрвенцыі, якія зацэпілі вайну супраць Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікі, пралічыліся. Яны не змоглі аздаць гераічных карэйскіх народаў. Дучы на ваенную авантуру, інтэрвенцыі спадзяваліся на тое, што даб'юцца свайх мэт у выніку малаканвага ўдару і без асаблівага напружання. На справе-ж атрымалася іншае. Інтэрвенцыі ўдзільнілі ў зацвяжэнню крывавай вайны і, напэўна, вялікія страты ў людской сіле і тэхніцы, грунтоўна патрапішы сваёй ваеннай прэстыжы, вымушаны былі адмовіцца ад сваіх захвонічых планаў. Вось ужо, як гаворыцца, пайшлі на воўну, а вярнуліся стрыжанами. (Агульны смех у зале, бурныя апладысменты).

Барацьба карэйскага народа супраць інтэрвентаў і іх наймітаў з'яўляецца найважнейшым фактарам, што аднавіць свабоды і незалежнасць сваёй краіны народкае вялікую стойкасць, адвагу, масавы гераізм. Карэйскі народ, на які абрушылася самая матульная ваенная машына сучаснага імперыялізма, стаў неперажывым, бо ён змагаецца за справядліваю справу. Разам з тым ніколі не састарэла з справядліваю справу. Разам з тым ніколі не састарэла з справядліваю справу. Разам з тым ніколі не састарэла з справядліваю справу.

Народы Савецкага Саюза ад усёго сэрца вітаюць карэйскі і кітайскі народы з дасягненнем перамір'я. (Бурныя апладысменты). Задача цяпер заключаецца ў тым, каб забяспечыць адраджэнне мірнае жыццё спакатанаму карэйскаму народу, які даной вялікіх ахвар адстаў сваё права распарадкацца ўласным лёсам, лёсам сваёй краіны.

Мы, савецкія людзі, горача жадаем, каб жыццё слаўнага карэйскага народа працягала ва ўмовах міру. Савецкі Саюз дапаможа карэйскаму народу зацвяжэнне цяжкіх ран, нанесеных вайной. (Бурныя, працяглыя апладысменты).

Урад нашай дзяржавы выдзяліць на аднаўленне разбуранага гаспадарчага Карэі мільярд рублёў. (Бурныя, працяглыя апладысменты). Мы ўпэўнены, што Вярхоўны Совет адзінадушна адобрыць гэтыя рашэнне. (Бурныя апладысменты).

На Захадзе паслядоўнасць і настойлівасць Савецкага Саюза ў правядзенні мірнай палітыкі прывялі да зрыну правакідыйнай авантуры ў Берліне.

Арганізатары берлінскай авантуры сталі далёка ідуць чым яны. Яны мелі на ўвазе павышэнне дэмакратычнай сілы Германіі, разбурыць Германскую Дэмакратычную Рэспубліку, якая з'яўляецца аплотам міралюбівых сіл германскага народа, ператварыць Германію ў мілітарызаваную дзяржаву, адрадыць ачаг вайны ў цэнтры Еўропы. Не паддагае жаў, адрадыць ачаг вайны ў цэнтры Еўропы. Не паддагае жаў, адрадыць ачаг вайны ў цэнтры Еўропы.

Але ўсё гэтае не прыняў вытрымкі сумленна, што залі-б Савецкі Саюз не прыняў вытрымкі і стойкасць ў астойваным інтарэсах міру, берлінская аван-

тура магла-б прывесці да велікіх сур'ёзных міжнародных вынікаў.

Вось чаму трэба лічыць, што ліквідацыя берлінскай авантуры таксама азначае важную перамогу справы міру. (Бурныя апладысменты).

Да поспехаў Савецкага Саюза ў справе барацьбы за аслабленне міжнароднай напружанасці адносіцца і палепшанне адносін з суседнімі дзяржавамі.

Імкнучыся да развіцця мірнага супрацоўніцтва паміж усімі краінамі, Савецкі Урад надае асаблівае значэнне ўмацаванню адносін Савецкага Саюза з суседнімі дзяржавамі. Узначы гэтыя адносіны на ўзровень сапраўднага добрабыту — такая мэта, да ажыццяўлення якой мы імкнемся і будзем імкнуцца.

У Савецкага Саюза няма тэрытарыяльных дамаганняў ні да якіх дзяржаў, у тым ліку ні да адной з суседніх дзяржаў. Непарушным прынцыпам нашай знешняй палітыкі з'яўляецца павялічэнне свабоды і суверэнітэту любой краіны, вялікай і малой. (Апладысменты). Само сабой зразумела, што адрашэнне ў сацыяльна-эканамічных сістэмах нашай краіны і некаторых суседніх дзяржаў не можа служыць перашкодай для ўмацавання дружэственных адносін паміж імі. Савецкі Урад падтрымляе са сваёй боку крокі па ўмацаванню добраўсёудскай дружбы з такімі дзяржавамі, і справа цяпер за гатоўнасцю іх урадаў актыўна ўключыцца ў наладжванне дружбы не на словах, а на справе, дружбы, якая мае на ўвазе ўзаемныя клопаты аб ўмацаванні міру і бяспекі нашых краін.

Нашым суседзям на поўдні з'яўляецца Іран. Вонг трох з паловай дзесяцігоддзяў паказваў, што Савецкі Саюз і Іран зацвяжаны ва ўзаемнай дружбе і супрацоўніцтве. Савецка-іранскія адносіны, такім чынам, маюць пад сабой устойліваю базу, што і робіць магчымым вырашэнне пытанняў, якія ўзнікаюць у адносінах паміж абодвума бакамі, да ўзаемнага задавальнення. У сучасны момант выдзца распачаты на ініцыятыву Савецкага Саюза перагаворы з поваду ўрагування некаторых прагнучых пытанняў, а таксама з поваду ўзаемных фінансавых прэтэнзій. Спадзяемся, што перагаворы будуць паспяхова завершаны. Нядаўна было дасягнута на ўзаемавыгаднай аснове пагадненне па пытання аб павелічэнні тавараабароту паміж абодвума краінамі. Ад Іранскага Урада залежыць, каб савецка-іранскія адносіны развіліся на шляху добраўсёудскага адносін, па шляху расшырэння эканамічных і культурных сувязей.

Адносін Савецкага Саюза з Афганістанам нямецна трывалы і характарызуецца паватой ўзаемных інтарэсаў. Гэта стварае спрыяльныя ўмовы для далейшага ўмацавання адносін паміж нашымі краінамі.

Ва ўсіх у наміц заява, зробленая Савецкім Урадам Ураду Турцыі. Гэтая заява стварае істотныя праддасылкі для развіцця добраўсёудскага адносін, калі, вядома, турцыі бок у сваю чаргу працягне належныя намаганні ў гэтым напрамку. Палепшанне адносін паміж Турцыяй і Савецкім Саюзам, безумоўна, пайшо-б на карысць абодвум бакам і ўнеса-б важны ўклад у справу ўмацавання бяспекі ў раёне Чорнага мора.

У адносінах з Фінляндыяй Савецкі Саюз выходзіць з інтарэсамі абодвух краін. Падпісанне ў 1950 годзе пачытаванага эканамічнага пагаднення, якое з'яўляецца дапамога пагадненнем аб тавараабароце ў 1952—55 гг., прывяло да значнага расшырэння эканамічных сувязей паміж Савецкім Саюзам і Фінляндыяй. Дагавор аб дружбе, супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе паміж Савецкім Саюзам і Фінляндыяй аднавіць інтарэсам абодвух краін і садзейнічае ўмацаванню міру і бяспекі ў паўночнай частцы Еўропы. Дагавор служыць добрай асновай для наладжвання добраўсёудскага адносін. Неабходна яго наўхільнае правядзенне ў жыццё не толькі нашым Урадам, але і Урадам Фінляндыі.

Імкнучыся аслабціць агульную напружанасць, Савецкі Урад даў згоду на аднаўленне дыпламатычных адносін з дзяржавай Ізраіль. Ён прыняў пад увагу пры гэтым аб-

язачальства Урада Ізраіля аб тым, што «Ізраіль не будзе ўдзельнічаць у акупацыі тэрыторыяў, якія знаходзяцца ў адміністрацыйнай залежнасці ад Ізраіля». Мы мяркуюем, што аднаўленне дыпламатычных адносін будзе садзейнічаць супрацоўніцтву паміж абодвума дзяржавамі.

Заявы некаторых замежных газет, быццам аднаўленне дыпламатычных адносін з Ізраілем прывядзе да аслаблення адносін Савецкага Саюза з арабскімі дзяржавамі, пазбавілі пастаў. Дзейнасць Савецкага Урада і ў далейшым будзе накіравана на ўмацаванне дружэственага супрацоўніцтва з арабскімі дзяржавамі.

Наш Урад працягне ініцыятыву ў справе абмену пасля працяглага перамір'я паслямі з Югаславіяй і Грэцыяй. Мы разлічваем, што гэта прывядзе да адпаведнай нармалізацыі адносін з абодвума краінамі і даасць карысныя вынікі.

Няма ніякіх аб'ектыўных прычын, якія магла-б перашкодзіць палепшэнню адносін паміж Савецкім Саюзам і Італіяй. Зразумела, адносіны паміж дзяржавамі могуць умацавацца, калі ўзаемны абавязальнасць, прынятыя імі на сабе, выконваюцца. Пры спрыяльных развіцці савецка-італьянскіх адносін прамысловасць Італіі, якая перажывае вялікія цяжкасці, магла-б атрымаць значную апаору ў палепшэнні эканамічных сувязей паміж нашымі дзяржавамі. На аснове ўзаемавыгаднага пагаднення Італія была-б забяспечана вугалем і аэжжам, а таксама заказамі для яе прамысловасці. Бясспрэчна, што гэта дапамагло-б палепшэнню жыццёвых умоў слаўнага італьянскага народа. (Апладысменты).

Народы ўсіх краін спадзяюцца на тое, што падпісанне перамір'я ў Карэі з'явіцца важным укладом у справу ўмацавання міру і бяспекі, перш за ўсё, на Далёкім Усходзе.

У сувязі з гэтым набывае актуальнае значэнне задача нармалізацыі адносін паміж усімі дзяржавамі на Далёкім Усходзе і, у прыватнасці, нармалізацыі адносін з Японіяй. На гэтым шляху сустракаюцца сур'ёзныя перашкоды, пачаўшы Злучаныя Штаты Амерыкі парумылі пагадненні, заключаныя паміж савецкімі і ваенны час і ў паслаўленні перыяду, і правядзці палітыку падаўлення нацыянальнай незалежнасці Японіі, ператварэння яе ў ваенны плацдарм. Здаровыя сілы японскай нацыі ўсё больш усведамляюць, што неабходна пераадолець наўныя перашкоды і адстаць нацыянальнай незалежнасць краіны. Яны разумеюць, што толькі такім шляхам можна забяспечыць мірнае развіццё сваёй радзімы, забяспечыць неабходныя знешне-палітычныя і ўзаіме даступныя эканамічныя сувязі з суседнімі дзяржавамі. Кроці, якія прадыму Японія на гэтым шляху, сустраюць спачуванне і падтрымку з боку Савецкага Саюза і ўсіх міралюбівых народаў. (Апладысменты).

Вялікае значэнне для ўмацавання міру на Усходзе мае пазіцыя такой буйнай дзяржавы, як Індыя. У намагаючы міралюбівых краін, накіраваны на спыненне вайны ў Карэі, Індыя ўнесла свой значны ўклад. Нашы адносіны з Індыяй умацоўваюцца, растуць культурныя і эканамічныя сувязі. Мы спадзяемся, што ў далейшым адносіны паміж Індыяй і Савецкім Саюзам будуць мацнець і развіцца пад знакам дружэственага супрацоўніцтва. (Апладысменты).

Савецкі Саюз надае важнае значэнне таму, каб нашы адносіны з Пакістанам паспяхова развіліся і забяспечвалі ўмацаванне ўсебаковых сувязей абодвух дзяржаў. Гэта, бясспрэчна, будзе адтрымаць станоўчую ролю для ўмацавання міру ў Азіі.

Савецкі Урад паслядоўна праводзіць палітыку расшырэння эканамічных сувязей з зарубажнымі краінамі.

Круг дзяржаў, з якімі Савецкі Саюз мае гандлёвыя адносіны, расце, а заады павялічваюцца і аб'ём тавараабароту з краінамі Захаду і Усходу. Заключаны гандлёвыя пагадненні з Францыяй, Фінляндыяй, Іранам, Даніяй, Грэцыяй, Нарвегіяй, Швецыяй, Аргенцінай, Ісландыяй, паліцэна пагадненне з Егіптам. Наспяхова праходзяць перагаворы з радамі іншых дзяржаў. Мы маем намер з яшчэ большай настойлівасцю праводзіць лінію на развіццё тавараабароту паміж Савецкім Саюзам і зарубажнымі дзяржавамі.

Зразумела і свечасавая імкненні дзелавых кругоў раду краін ліквідаваць на шляху міжнароднага тавараабароту ўсякага роду дыскрымінацыйныя меры, якія спыняюць сусветны гандаль. Даўно ўжо наспела неабходнасць у аднаўленні нармальных гандлёвых адносін паміж краінамі, для якіх узамны тавараабарот з'яўляецца трымаляй традыцыі. Усе, хто справядліва мяркуюць, што развіццё эканамічных сувязей паслужыць справе ўмацавання міру, не могуць не садзейнічаць адраўленню міжнароднага гандлю.

Урад Савецкага Саюза надае першаступеннае значэнне далейшаму ўмацаванню адносін з краінамі дэмакратычнага лагера. Гэтыя адносіны характарызуецца цесным супрацоўніцтвам і сапраўды брацкай дружбай. (Бурныя апладысменты).

Вялікая і непарушная дружба з'яўляе Савецкі Саюз з Кітайскай Народнай Рэспублікай (Бурныя апладысменты); хуткімі тэмпамі і ў значных маштабах растуць эканамічныя і культурныя сувязі абодвух краін.

Расшыраецца і мацне ўсебаковае супрацоўніцтва Савецкага Саюза з Польшчай, Чэхаславакіяй, Румыніяй, Венгрыяй, Балгарыяй, Албаніяй, з Мангольскай Народнай Рэспублікай, з Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікай. (Апладысменты).

Намывна ўмацоўваюцца нашы дружэственыя адносіны з Германскай Дэмакратычнай Рэспублікай; Савецкі Саюз аказвае і будзе аказваць дапамогу і падтрымку Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы, якая з'яўляецца аплотам барацьбы за адзіную міралюбіваю дэмакратычную Германію. (Апладысменты).

Адной з рашаючых пераваг дэмакратычнага лагера і яго прычынавым адрашэннем ад імперыялістычнага лагера з'яўляецца тое, што ён не раздзіраецца ўнутранымі супярэчнасцямі і барацьбай, што важнейшай крыніцай яго сілы і прагрэсу служыць ўзаемныя клопаты аб інтарэсах усіх краін дэмакратычнага лагера і сусняе эканамічнае супрацоўніцтва. Таму дружэственыя сувязі краін дэмакратычнага лагера і іх брацкае супрацоўніцтва будуць наўхільна расці і мацнець. (Апладысменты).

Актыўная, мэтаанакіраваная барацьба Савецкага Саюза і ўсёго дэмакратычнага лагера за мір дала ўспыныя вынікі. У наўняцкіх пазіцыях з мірнай абстаноўкай. Пасля працяглага перыяду нарастання напружанасці, упершыню за паспяваемыя гады пачала адчувацца некалькі разрадка міжнароднай атмасферы. У сёньні мільянаў людзей усё больш умацоўваецца надзея на тое, што можна знайсці шлях да ўрагування спрэчных і нявырашаных пытанняў. Гэта адраўляе глыбокае імкненне народаў да працяглага і трывалага міру.

Незважаючы на бачыць і таго, што ёсць сілы, якія процідейваюць палітыцы аслаблення міжнароднай напружанасці і прабуюць любой цаной сарваць гэтую палітыку. Імёна з гэтай прычыны адбылася зацвяжэнне перагаворах аб перамір'і ў Карэі, ствараюцца ваенныя плацдармы ў Заходняй Германіі і Японіі, арганізуюцца правакацыйны су-

праць краін дэмакратычнага лагера, правядзца палітыка атаманна шантажу.

Агрэсіўныя кругі ўпору процідейваюць аслабленню міжнароднай напружанасці, таму што бацца, што калі развіццё падае пойдзе на гэтай лініі, то прыдзецца згортуваць гонку ўзбраенняў, якая прынесці фабрыкантам зброі велізарныя прыбыткі і стварае штучную загрузку прамысловасці. Яны адчуваюць страх за свае казначыя прыбыткі. Гэтыя кругі бацца і таго, што пры аслабленні напружанасці міжнароднай атмасферы новыя мільёны і мільёны людзей зразумюць, што Паўночна-Атлантычны блок, быццам-бы створаны для абарончых мэт, у сапраўднасці прастаўляе сабой галоўную пагрозу для справы міру. Агрэсіўныя кругі ўлічваюць таксама, што калі цяпер, ва ўмовах напружанай міжнароднай абстаноўкі, Паўночна-Атлантычны блок раздзіраецца ўнутранай барацьбай і супярэчнасцямі, то пры аслабленні гэтай напружанасці справа можа зайсці да яго развалу.

Зусім вядома, што побач з міралюбівымі сіламі ў свеце дзейнічаюць сілы, якія пада звыклі сабе з палітыкай абвастраення міжнароднай абстаноўкі. Гэтыя сілы робяць стаўку на вайну, мір іх не задавальняе. Яны раздзіраюць аслабленне напружанасці, як белства для сабе. Яны ідуць па авантурысцкаму шляху і правядзці агрэсіўную палітыку.

На службе гэтай палітыцы настаўлены так званыя «стратэгія халоднай вайны» і ўсёкага роду міжнародныя правакацыі.

Гісторыя міжнародных адносін не ведала яшчэ такіх маштабаў падрыву дзейнасці, такога грубага ўмяшання ў ўнутраныя справы дзяржаў, такіх сістэматычных міжнародных правакацый, якія ў сучасны момант правядзці агрэсіўныя сілы.

Справа дайшла да таго, што некаторыя амерыканскія кругі паднялі на ўзровень урадавай палітыкі падрыву работу супраць законавых урадаў суверэнных краін. З гэтай мэтай па дзяржаўнаму бюджэту ЗША выдзяляюцца велізарныя сродкі для вярбоўкі з падонкаў грамадства дыверсійных банд, якія засяляюцца ў дэмакратычныя краіны для шкодніцкай работы. З гэтай мэтай створана сетка ўрадавых арганізацый, якія ажыццяўляюць адну за другой міжнародныя правакацыі, выдц прапаганда культу «сілы і нявысці» ў адносінах міралюбівых краін.

Характэрна, што якрава ва ўмовах, калі правяліся магчымасць сур'ёзнай разрады міжнароднай абстаноўкі, «Камітэт па пытаннях псіхалагічнай вайны пры прэзідэнце ЗША» апублікаваў свой афіцыйны даклад. Адна думка, адна вывад прапісвае ўсёе дакумент, а імяна — надалей любя дзейнасць ЗША ў галіне знешняй палітыкі пайня ў яшчэ большай ступені служыць інтарэсам «халоднай» або «сіхалагічнай» вайны.

Чым, згодна гэтага даклада, абавязана займацца амерыканская дыпламатыя? Аказваецца — «халоднай вайной».

Чаму звакіліны служыць гандаль і эканамічная дзейнасць ЗША? «Халоднай вайне».

Для вырашэння якіх задач прызначаюцца культурныя сувязі ЗША з іншымі краінамі? Для задач «халоднай вайны».

Факты гавораць, што чым далей, тым больш палітыка «халоднай вайны» выдце да падмены нармальных дыпламатычных адносін палітыкай дхтату, дэзарганізуе міжнародныя эканамічныя сувязі, штучна абвастрае адносіны паміж краінамі.

Непамярна стараннасць у правядзенні палітыкі «халоднай вайны» часта прыводзіць да таго, што правядзі гэтай палітыкі паіраць элементарныя законы культурнай сувязі паміж дзяржавамі, ставячы сабе нярэдка пры гэтым у смежна становішча. Нядаўна ўсёе свец з'явіўся сведкам таго, як праслаўная стратэгія «халоднай вайны» была прыменена нават у пытанні аб наладжванні шахматнага матча паміж камандамі Амерыкі і Савецкага Саюза? (Рух у зале). Міністэрства юстыцыі і дзяржаўны департамент пазбавілі савецкіх шахматністаў, запрошаных у гоці амерыканскімі шахматністамі, права выезду для адпачынку на дачу Савецкага прадстаўніцтва ў ААН у горадзе Гленкове, што ў 12 мільях ад Нью-Йорка. Як вядома, тысячы замежных гасцей, якія наведваюць Савецкі Саюз, у тым ліку і амерыканцы, раздзіраюцца на краіне і могуць накіравацца, скажам, у Тампек, Тібісі, Кіеў або іншыя раёны. Выходзіць, што ў Злучаных Штатах запрошаным гасцям забароняць перамяшчэнне ў межах 12 міль, у той час як у Савецкім Саюзі замежныя гоці могуць свабодна перамяшчацца на тысячы міль. Яшчэ-жа пасля гэтага адважваюцца балбатаць аб «жалезнай аблозе» ў Савецкім Саюзі. (Бурныя, працяглыя апладысменты).

Разві

ПАСЕДЖАННЕ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Прамова Старшыні Совета Міністраў Саюза ССР таварыша Г. М. МАЛЕНКОВА

(Заначэнне)

крыт і абясшэджан вораг народа Берыя. Але гэта блізарукі палітык. Кожнаму ясна, што палкоўнік ўдаўся выкрыць і свечасова абясшэдыць макравата агента імперыялізма, то гэта нямае жэ можа сведчыць аб аслабленні Савецкай дзяржавы. (Бурныя апладысменты).

Вядома, што за граніцай прыхільнікі ваіны доўгі час цешылі сабе ілюзіі наконт машапілі Злучаных Штатаў Амерыкі ў справе вытворчасці атамнай бомбы. Жыццё, аднак, паказала, што тут мела месца глыбокае заблуджанне. Злучаныя Штаты даўно ўжо не з'яўляюцца мананалістамі ў справе вытворчасці атамных бомб. За апошні час зааказіліся праціўнікі міру знайшлі сабе новае ўдзяненне. Злучаныя Штаты, багчыце, уладуюць больш магутнай, чым атамная бомба, зброяй, з'яўляюцца мананалістамі вядомай бомбы. Гэта, відаць, было б нейкім удзяненнем для іх, калі-б аднаваляла сапраўднасці. Але гэта не так. Урад лічыць неабходным даказаць Вярхоўнаму Совету, што Злучаныя Штаты не з'яўляюцца мананалістамі і ў вытворчасці вядомай бомбы. (Бурныя доўга не змаўчаючыя апладысменты).

Ік багчыце, перагнаючы факты разбіваюць баблатню аб «слабасці» СССР. Але тым, хто займаецца такой баблатнёй, лічыць за лепшае мець справу не з фактамі, а з домyselамі і вымысламі.

Так паступаюць нават невяроты афіцыйна дэячы, якія выражаюць ідэалогію і палітыку найбольш агрэсіўных груп у ЗША. Карыстаючыся ўсёкага роду домyselамі і вымысламі, яны навязваюць правядзенне так званата «жорсткага курсу» ў адносінах Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі, асававаюць наліск на непасрэдных партнёраў па Паўночна-Атлантычнаму блоку, сістэматычна абвастрваюць міжнародныя адносіны.

Прыхільнікі палітыкі «жорсткага курсу» не спыняюць патроу па адрасу Савецкага Саюза. Яны адкрыта заклікаюць, як гэта робіць, напрыклад, старшыня сенатскай камісіі па замежных справах сенатар Уайлі, да таго, каб ЗША прад'явілі Савецкаму Саюзу рад ультыматыўных патрабаванняў і «ладмавалі іх сілай». Відныя прадстаўнікі дзяржаўнага дэпартамента настойваюць, каб ЗША вылі разаму з Савецкім Саюзам толькі на адной мове, на «мове сілы».

Мы адкажам пану Уайлі і ўсяму, хто правядзе палітыку сілы ў адносінах Савецкага Саюза, адкажам, не ўваходзячы ў падрабязнасці: «Сваволіт, куза, не з той нагі тапцаваць пайшла». (Агульны смех у зале. Бурныя, працяглыя апладысменты).

Таварышы! Цяперашні этап у развіцці міжнародных адносін з'яўляецца асабліва важным і адказным. Было-б заачыствам перад чалавецтвам, калі-б намерццалася некаторы разрадка міжнароднай атмасферы ўступіла месца новаму ўмацаванню напружанасці.

Савецкая знешняя палітыка ясна. Савецкі Савз будзе пасядоўна і стойка праводзіць палітыку заахрана і ўмацавання міру, развіццё супрацоўніцтва і дзелавы сувязі з тымі дзяржавамі, якія са свайго боку імкнунца да гэтага, мадаваць узы брадкая дружбы і салідарнасці з вялікім кітайскім народам, з усімі краінамі народнай дэмакратыі.

Мы дэрга стым на той пазіцыі, што ў сучасны момант няма такога спрочнага або нывырашанага пытання, якое не магло-б быць вырашана мірным шляхам на аснове ўзаемнай дагаворанасці зацікаўленых баоў.

Гэта датычыць і тых спрочных пытанняў, якія існуюць паміж Злучанымі Штатамі Амерыкі і Савецкім Саюзам. Мы ставім і стым за мірнае суіснаванне двух сістэм. Мы лічым, што няма аб'ектыўнай асновы для сутычак паміж Злучанымі Штатамі Амерыкі і Савецкім Саюзам. Інтэрэсы бяспекі абодвух дзяржаў, як і міжнароднай бяспекі, інтарэсы развіцця гантлю Злучаных Штатаў і Савецкага Саюза могуць быць забеспечаны на базе нармальных адносін паміж абодвума краінамі.

У нашы дні Урад любой краіны, калі ён усур'ёз зааполчан лёсам свайго народа, абавязан прыняць меры для таго, каб на справе садзейнічаць урэгуляванню спрэчных міжнародных пытанняў. Немалую ролю, вядома, магло-б адыграць перагаворы паміж вялікімі дзяржавамі. Зразумела, для гэтага павінны быць створаны адпаведныя прадпалыкі.

У апошні час у Англіі і ў радзе іншых краін растуць патрабаванні шырокай грамадскасці аб прыняцці эфектыўных мер для аслаблення міжнароднай напружанасці. У палітычных кругах гэтых краін узмццццц прызнанне магчымасці ўрэгулявання спрэчных пытанняў. Аднак, сёння ўжо недастаткова аднаго толькі славазнага прызнання гэтай магчымасці.

Прэзідэнт ЗША заявіў 16 красавіка ў сваёй прамоўе ў Амерыканскім таварыстве рэдактараў, што ні адно з спрэчных пытанняў, «вялікае або ці малое, не з'яўляецца невырашальным пры наўніасці жадання паважаць правы ўсіх іншых краін». Гэта важная заява, якую можна было-б толькі вітаць. Але, на жаль, сапраўдна палітыка правячых кругоў у Злучаных Штатах Амерыкі знаходзіцца ў непрыміраймай супрачэнасці з гэтай заявай прэзідэнта Эйзенхаўэра.

Калі усур'ёз ідзе гутарка аб навазе праваў усіх краін, то трэба адмовіцца ад агрэсіўнай палітыкі, трэба стаць на шлях урэгулявання міжнародных пытанняў на аснове ўзаемнай дагаворанасці зацікаўленых баоў.

Калі усур'ёз ідзе гутарка аб навазе праваў усіх краін, то трэба пакласці канец палітыцы ігнаравання Кітая і аднавіць парушаныя правы Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. (Бурныя апладысменты). Вялікая кітайская дзяржава павінна заняць сваё законнае месца як у Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, так і на ўсёй сістэме міжнародных адносін. (Працяглыя апладысменты).

Уся сучасная абстаноўка падкрэслівае асабую адказнасць вялікіх дзяржаў за далейшае аслабленне міжнароднай напружанасці шляхам перагавораў і ўрэгулявання спрэчных пытанняў. Іменна на іх Статут ААН ускладае галоўную адказнасць за падтрыманне міжнароднага міру і бяспекі.

Карысныя інтарэсы ўмацавання міру і міжнароднай бяспекі патрабуюць, каб вялікія дзяржавы прыклялі ўсе сілы для забеспячэння сапраўднага прагрэсу ў справе скарачэння ўзбраенняў, забароны атамнай і іншай зброі масавага знішчэння людзей.

У інтарэсах чалавецтва некаторым вялікім дзяржавам варта было-б адмовіцца ад прадуматага падыходу да пытанняў аб заключэнні Пакта міру паміж пяццю вялікімі дзяржавамі.

Са свайго боку Савецкі Савз гатоў зрабіць усё неабходнае для стаючыта вырашэння гэтых пытанняў.

Трэба вырашаць і такія неадкладныя пытанні, як германскае пытанне, якое мае першаступеннае значэнне.

Германскае пытанне павінна і можа быць урэгулявана. Для гэтага неабходна зыходзіць з інтарэсаў умацавання бяспекі ўсіх еўрапейскіх дзяржаў і перш за ўсё бяспекі заходніх і ўсходніх суседзяў Германіі і разам з тым з нацыянальных інтарэсаў германскага народа. Для гэтага трэба адмовіцца ад палітыкі ўдзянення Германіі ў агрэсіўны ваенны блок, ад палітыкі адраджэння агрэсіўнай мілітарыскай Германіі.

Ад нас хочучы, каб мы згадзіліся на адраджэнне агрэсіўнай мілітарыскай Германіі, і дазваляюць сабе пры гэтым гаварыць аб забеспячэнні міру ў Еўропе. Але не для таго наш народ праціў мільёнаў сваіх сыноў і дочак у ваіне з мілітарыскай Германіяй, каб зноў адраджаць гэты найбольш небяспечны ачаг ваіны ў Еўропе. (Бурныя апладысменты).

Вялікія дзяржавы ўзялі на сябе абавязальства заававаць, а не разбурыць нацыянальнае адзінства Германіі, забеспячыць пераўтварэнне Германіі ў міралюбівую дэмакратычную дзяржаву, а не садзейнічаць адраджэнню германскага мілітарызма. Савецкі Савз прыкладае ўсе намаганні для таго, каб са свайго боку садзейнічаць выкананню гэтых абавязальстваў.

Германскі народ зрабіў сур'ёзныя вывады са свайёй уласнай гісторыі. Ён не захоча зноў праігнаваць сваю кроў дэля інтарэсаў мілітарыскай класі, якая ўжо не раз прыводзіла Германію да катастрофы.

Мілітарыскае Германія, незалежна ад таго, ці будзе яна выступаць у сваім ранейшым убранны, ці пад шырмай «еўрапейскага абарончата саватарыства», з'яўляецца смерцельным ворагам Францыі і іншых суседзяў. Таму любая спроба прывазаць Францыю да «еўрапейскага абарончата саватарыства» азначала-б выдачу Францыі германскім рэваншызмам.

Французская нацыя шукае выхад з тупіка, у якім апынулася Францыя ў выніку надправадвання імпазнаемна диктату. Выхад, безумоўна, ёсць. Гэта — зварот да самастойнай, незалежнай знешняй палітыкі, якая ўмацуе бяспечку краіны і будзе адпавядаць інтарэсам адраджэння Францыі.

Мы гарача жадаем французскаму народу, з якім наш народ звязан імагтаровай дружбай і сумесна працівай крыўле ў барабле супраць агульнага ворага — германскіх мілітарыстаў, паспехаў на гэтым шляху. (Апладысменты). Мы не забываем аб тым, што Савецкі Савз і Францыя маюць дагавор аб саюзе і ўзаемнай дапамозе, які можа служыць базай для развіцця і ўмацавання адносін паміж нашымі краінамі, служыць справе забеспячэння еўрапейскай бяспекі.

Неабходна таксама ўрэгуляваць аўстрыйскае пытанне, што мае на ўвазе перш за ўсё ліквідацыю штурчых перашкодаў, накіпталт «скарачэната дагавору», які супрачэць наўніым пагадненням паміж чатырма дзяржавамі.

Ніхто не можа аспрэчыць і таго, што правільнае вырашэнне германскага пытання даамагло-б вырашыць таксама і аўстрыйскае пытанне.

Важнай умовай для справы ўмацавання міру з'яўляецца павышэнне аўтарытэту і ролі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Цяпер гэтая міжнародная арганізацыя фактычна знаходзіцца ў стане глыбокага крызісу, бо не звялі да ролі аднаго з рычагоў Паўночна-Атлантычнага блоку.

Арганізацыя Аб'яднаных Нацый павінна вярнуцца на той шлях, які прадвызначан Статутам ААН. Прамы абавязак Арганізацыі Аб'яднаных Нацый заключаецца ў тым, каб садзейнічаць урэгуляванню міжнародных праблем і выключыць магчымасць агрэсіі з боку любога ўдзельніка ААН супраць іншых дзяржаў. Савецкі Урад аказаў ў гэтай справе энэргічную падтрымку. (Апладысменты).

Савецкі Савз наўхільна праводзіць і будзе праводзіць мірную палітыку. Савецкі Савз не мае намеру ні на кога нападаць. Яму чужыя агрэсіўныя замыслы. У гэтым могуць быць упэўнены народы ўсіх краін. (Бурныя апладысменты).

Аднак, настойліва змагаючыся за справу міру, мы павінны ў той-жа час цвёрда памятаць аб нашым свяшчэнным абавязку нястомна ўмацоваць і ўдасканалваць абарону вяліката Савецкага Саюза. Мы абавязаны гэта рабіць на той вышадзе, калі хто-небудзь уздумае ўчыніць вар'яцтва і напярэе парушыць бяспечку нашай Радзімы. Савецкія людзі ў любы момант павінны быць гатовы ахаладзіць гарачыя галовы ўсяката роду авантурыстаў і правакатараў ваіны і прымуоць іх паважаць сацыялістычныя заваяванні і магутнасць Савецкага Саюза. (Бурныя, працяглыя апладысменты).

Для Савецкага Урада, для ўсіх нас, савецкіх людзей, справа ўмацавання міру і забеспячэння бяспекі народаў з'яўляецца не пытаннем тактыкі і дыпламатычнага маневрування. Гэта наша генеральная лінія ў галіне знешняй палітыкі. (Бурныя апладысменты).

Сотні мільёнаў людзей вераць і спадзяюцца на тое, што бліжэйшая будучына прынесе з сабой далейшую разрадку міжнароднай напружанасці. Трэба паклапаціцца аб тым, каб народы не былі ашуканы ў сваіх чаканнях і надзеях.

комунізма. Можна не сумнявацца, што так яно і будзе. (Бурныя апладысменты).

Усё, што мы робім, ускрываючы і адкрыта крытыкуючы недохопы, аб якіх ідзе гутарка на гэтай сесіі Вярхоўнага Савета і на ўсёй нашай штодзённай рабоце, мы робім не для таго, каб вылезці з эканамічнага крызісу, або з эканамічнай депрэсіі, над чым пастаянна б'юцца капіталістычныя дзяржавы. Мы гэта робім для таго, каб яшчэ вышай узняць нашу сельскую гаспадарку і прамысловасць, нашу эканоміку ў цэлым, яшчэ лепш выкарыстаць усе магчымасці сацыялістычнай гаспадаркі і павысіць дабрабыт народа, каб зрабіць яшчэ больш моцнай нашу магутную сацыялістычную Радзіму. (Бурныя апладысменты).

У адносінах ад усіх буржуазных партый і дзяржаў, якія маскіруюць свае сапраўдныя мэты і палітыку, мэты і палітыку Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы ясна і адкрыта ўсяму народу.

Асновалажнік нашай партыі і Савецкай дзяржавы В. І. Ленін вучыць, што «дзяржава моцная свядомасцю мас. Яна моцная тады, калі масы ўсё ведаюць, аб усім могуць меркаваць і ідуць на ўсё свядома».

Партыя нястомна таму працуе над павышэннем палітычнага і культурнага ўзроўня мас. Савецкая дзяржава і Камуністычная партыя сістэматычна выховаюць масы ў духу савецката патрыятызма, у духу камуністычных адносін да працы, беражлівых адносін да сацыялістычнай уласнасці, глыбокага разумення дзяржаўных інтарэсаў, у духу рэвалюцыйнай шпільнасці, умацавання дружбы народаў.

Камуністычная партыя і Савецкі Урад ведаюць, куды і як весці народ, таму што яны кіруюцца навуковай тэорыяй грамадскага развіцця — марксізмам-ленінізмам, сцяг якой высокая ўзняў нашым бацькам і настаўнікам геніяльным Леніным і прадаўжальнікам яго справы вялікім Сталіным. (Бурныя апладысменты). Савецкая дзяржава і Камуністычная партыя ўзбройваюць народ на аснове вучэння Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна глыбокім веданнем аб'ектыўных законаў развіцця грамадства, законаў будаўніцтва камунізма і даюць тым самым яснае перспектыву стваральнай дзейнасці савецката народа.

Наша магутная і родная ўсім савецкім людзям Камуністычная партыя працуе нястомна влопаты аб умацаванні Савецкай дзяржавы і забеспячэнні бяспекі нашай Радзімы ад пасаганіяў знешніх ворагаў, аб праціўненні народаў Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. (Бурныя апладысменты).

Жалезнае адзінства партыі, кіруючая роля партыі ў дзяржаве, моцнасць і сіла Савецкай дзяржавы і інтарэсы народа — неаддзялімы.

Савецкі народ можа быць упэўнен у тым, што Камуністычная партыя і Урад не пашкадуць сваіх сіл і працы ў імя шчаслівага, забеспячэната і радаснага жыцця ўсіх савецкіх людзей, у імя ажыццяўлення вялікай мэты будоўні камуністычнага грамадства ў нашай краіне. (Бурныя, працяглыя апладысменты).

Разам з Савецкім Саюзам расце і мацнее ўвесь дэмакратычны, міралюбівы лагер. Краіны народнай дэмакратыі ўзніўлена ідуць уперад. Увесь дэмакратычны лагер заняў мірна стваральнай працай, упорнай работай на павышэнню народнага дабрабыту.

У краінах народнай дэмакратыі справядліва лічыць, што ўмацаванне трывалата сякаса рабочата класа з сянаствам з'яўляецца абавязковай умовай і залогам іх паспяховага руху ўперад. Ясна, што толькі пры наўхільным правядзенні гэтай выпрабаванай леныскай палітыкі могуць быць вырашаны ўсе задачы, якія ставяць перад краінамі народнай дэмакратыі.

У галіне міжнародных адносін краіны народнай дэмакратыі праводзяць сваю самастойную нацыянальную знешнюю палітыку, палітыку, якая адпавядае кроўным інтарэсам іх народаў. Імперыялістычныя сілы цяпер не могуць іграць лёсам народаў, якія назаведзі наахочымі з заледнаюць ад імперыялістаў. Гэта выкаівае шаленства амадараў заграбаць жар чужымі рукамі і асплуатаваць народы. Але што да гэтага краінах народнай дэмакратыі—яны пайшлі на новаму шляху і не звернуць з яго ніколі. (Бурныя апладысменты).

Хто не разуе тата, што нельга прымуоць 800 мільёнаў чалавец, якія складаюць вялікую сім'ю народаў краін дэмакратычнага лагера, адмовіцца ад здобытых імі крыўле і потам гістарычных заваяванняў, адмовіцца ад свайёй уласнай народнай улады і аднавіць уладу асплуататараў,—той ставіць сабе проста ў глаунае становішча. Усяму свету ясна, што агрэсіўным сілам не ўдасца павярнуць назад ход гісторыі. Хто хоча весці цярпую палітыку ў міжнародных пытаннях, той павінен стаць на глебе рэальнай рачынасці, на глебе фактаў, незалежна ад таго, прыемны яны ці не.

Трэба зразумець, што пры цяперашніх «суадносінках» сіл, пры цярдэй рашчымасці Савецкага Саюза і краін дэмакратычнага лагера адстойваць свае жыццёвыя інтарэсы на міжнароднай арэне, правядзенне палітыкі мірнага суіснавання двух сістэм з'яўляецца абавязкам не толькі краін дэмакратычнага лагера, але і абавязкам усіх краін. Бо іншы шлях — гэта шлях безнадзейных авантур і немінучых прывалаў.

Дэмакратычны, моцна згуртаваны і аб'ядноўваючы адну трэць чалавецтва лагер з'яўляецца магутным фактарам заававання і ўмацавання міру ва ўсім свеце. Усё чалавецтва абавязана народам дэмакратычнага лагера тым, што ён ставіць магутнай перашкодай на шляху ўсіх, хто імкнецца развязаць новую усусветную ваіну. Калі народы будуць шпільныя і накіруюць свае намаганні да таго, каб не дапусціць ажыццяўлення планаў агрэсараў, — мір будзе забеспечан. (Бурныя, працяглыя апладысменты).

Таварышы! Вялікія задачы ставяць перад Савецкай краінай. Ажыццяўленне гэтых задач узніме нашу Радзіму на новую вышыню, прывазе да ўздыму дабрабыту народа, да ўсебаковага росквіту сацыялістычнага грамадства.

Бадзёрасць і упэўненасць усеяна ў кожнага з нас маліпаінае адзінства савецката народа, яго найвялікшая згуртаванасць вакол роднай Камуністычнай партыі і Савецкага Урада. (Бурныя, працяглыя апладысменты).

Камуністычная партыя, Савецкі Урад, увесь савецкі народ аддадуць свае сілы для вырашэння стаячых перад намі гістарычных задач.

Наша справа непераможная! Мы ўпэўнена пойдзем уперад на шляху будоўні камуністычнага грамадства ў нашай краіне. (Бурныя апладысменты, пераходзячыя ў авацыю. Усё ўстаюць).

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

аб сумесным паседжанні Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей 8 жніўня 1953 года

8 жніўня, у 2 гадзіны дня, у Крэмлi, у Вялікім Крэмл'скім Палацы, адбылося сумеснае паседжанне Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей.

Старшынствауючы — Старшыня Совета Саюза дэпутат Ясноў М. А.

На сумесным паседжанні Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей прадаўжаліся спрэчкі па дакладу аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1953 год і аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту СССР за 1951 і 1952 гады.

У спрэчках выступіў дэпутат Каліберзін Я. З. (Рыжская гарадская аруга, Латвійская ССР). Затым старшынствауючы Ясноў М. А. прадстаўляе слова Старшыні Совета Міністраў СССР таварышу Маленкову Г. М.

Вярхоўны Совет СССР прымае рашэнне аб спыненні спрэчак па дакладу аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1953 год і аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту за 1951 і 1952 гады і заслухоўвае заключнае слова Міністра фінансаў СССР тав. Зверэва А. Г.

На прапанову дэпутата Халова І. С. прымаецца наступны парадок заавердвання бюджэту: Дзяржаўны саюзны бюджэт на 1953 год галасаваць па агульных выніках даходаў і расходаў; справаздачу аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту за 1951 і 1952 гады галасаваць па агульных выніках выканання даходнай і расходнай часткі; праект Закона аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1953 год галасаваць па артыкулах; галасаваць бюджэту і Закона аб Дзяржаўным бюджэце праводзіць раздзельна па палажатах.

Вярхоўны Совет СССР раздзельным галасавааннем на палажатах адзінагалосна зааверджае Дзяржаўны бюджэт СССР на 1953 год і справаздачу аб выкананні Дзяржаўнага бюджэту СССР за 1951 і 1952 гады.

Па артыкулах, а затым і ў цэлым раздзельным галасавааннем на палажатах Вярхоўны Совет адзінагалосна зааверджае «Закон аб Дзяржаўным бюджэце СССР на 1953 год».

Вярхоўны Совет пераходзіць да прыняцця «Закона аб сельскагаспадарчым падатку». Па прапанове дэпутата Карніец Л. Р. заавердванне Закона праводзіцца ў цэлым, раздзельным галасавааннем на палажатах.

Совет Нацыянальнасцей і Совет Саюза адзінагалосна прымаюць «Закон аб сельскагаспадарчым падатку». Затым Вярхоўны Совет СССР пераходзіць да наступнага пытання парадку дня—заавердвання Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.

З дакладам па гэтай пытанню выступіў Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР дэпутат Пераў Н. М.

Вярхоўны Совет СССР сумесным галасавааннем абодвух палаг адзінагалосна прымае наступнае:

«Аб заавердванні Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб злучаных актываў дзяржаўных дэяннях Л. П. Берыя», «Аб заавердванні Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб утварэнні Міністэрства сараднато машынабудавання», «Аб заавердванні Указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб вызаваленні тав. Сафаронава Г. Н. ад абавязкаў Генеральнага Пракурора СССР».

Вярхоўны Совет СССР назначыў Генеральным Пракурорам СССР тав. Рудоньку Рамана Андрэавіча.

Вярхоўны Совет СССР адзінагалосна зааверджае Указы Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб назначэнні: Міністрам унутраных спраў СССР — Круглова Сергея Нікіфаравіча. Міністрам сараднато машынабудавання СССР — Малышэва Вячаслава Александравіча. Міністрам транспартнага і цяжкага машынабудавання СССР — Насенку Івана Ісідаравіча. Міністрам машынабудавання СССР — Акапова Сцепана Акапавіча.

Вярхоўны Совет СССР выбраў членамі Вярхоўнага Суда СССР Данілава Нікалаа Захаравіча, Бардына Петра Іванавіча, Белыева Федара Архілавіча.

Далей Вярхоўны Совет СССР прыняў Закон аб унесенні змянення ў артыкул 126 Канстытуцыі СССР у сувязі са змяненнем найменавання партыі, прынятым на XIX з'ездзе Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

На гэтым сумеснае паседжанне Совета Саюза і Совета Нацыянальнасцей заканчваецца, і сесія аб'яўляецца закрытай.

Галоўны рэдактар Васіль ВІТНА.

Рэдакцыйная калегія: Заір АЗГУР, Уладзімір АЛОУНІНАУ, Алесь БАЧЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Васіль БУРНОСАУ, Настуль ГУБАРЗВІЧ, Ірына ЖДАНОВІЧ, Павел НАВАЛЕУ, Аляксей КУЛАНОУСКІ, Пімен ПАНЧАНКА.